

**PRENSA
CORTINA**

26 NOVEMBRE 1988 No. 82 -V ÈPOCA - ANY XXIX - REVISTA QUINZENAL

sumari

* PORTADA

La portada reproduceix el quadre ubicat a l'interior del Santuari de Sant Salvador i que duu per títol "Martiri de Ramon Llull", obra del pintor Torres. Amb motiu de la seva festa que tindrà lloc demà, dia 27, Bellpuig ofereix als seus lectors un resum biogràfic de la seva vida i una col·laboració que ens parla de la seva contribució a la llengua catalana.

(planes 2 i 3)

* DE NOSALTRES PER A NOSALTRES

Els infants dels nostres col·legis d'EGB ens ofereixen avui i ho faran regularment un recull d'algunes de les seves principals activitats escolars.

(planes 6 i 7)

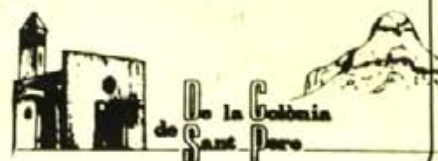
* NOTICIARI

* XERRIM XERRAM

* GEMECS I SOSPIRS

* ESPORTS

* MÉS COL·LABORACIONS

la nostra pinacoteca

Miquel Tous

MARTIRI DE RAMON LLULL

Ressona encara dins l'Església de Santa Eulària el trot d'un cavall muntat per Ramon perseguint una jove?

L'Amic és Ramon; l'Amat, Crist.

Neix Ramon, en data un tant incerta, el 25 de gener de 1233. Els seus pares foren Ramon Llull i Isabel de Erill. Als 14 anys el rei Don Jaume el Conqueridor pren al servei de la seva persona a quel·l donzell vivaraxo. Al cap de pocs anys és nomenat senescal de l'hereu de la corona de Mallorca, és a dir: Mestre, administrador i director.

Tal volta el llarg caminar al costat del gloriós monarca li feu veure les flaqueses, la vanitat i la superbia de les majestats humanes.

Prop de 24 anys tendria quan contreu matrimoni amb la noble dama dona Blanca Picany. Del qual matrimoni els nasqueren Domingo i Magdalena. El foc que corre per les seves venes i la clara intel·ligència de què Déu l'ha dotat, fan que sa joventut sia tumultuosa com una tempesta que tot ho malmena. Ell mateix diu que de les dones lo tenien captiu l'hermosura del rostre, la dels cabells, la fina cinta i el mode de vestir. Però, com el capità de Loyola, tota aquesta força esgarriada troba el jaç del torrent quan, volent seduir a una hermosa jove, de nit, compon per ella una cançó luxuriosa i li apareix Crist cada vegada que ho intenta. A partir d'aquestes aparicions, quan comptava 30 anys,

deixa família i heretats i s'aboca per complet a la defensa del catolicisme. El puig de Randà ens podria parlar de la seva il·luminació i Miramar, amb els 13 frares estudiant llengües aràbiques, de l'expansió missionera. Llull comença a viatjar de bon de veres en 1377 partint cap Itàlia. A Roma demana al Papa i a la Cúria cardenalícia la fundació dels col·legis de llengües infidels. Tot seguit viatja a Alemanya, Suïssa, Egipte, Etiòpia, Marroc i Anglaterra. De volta a Espanya, Almeria, Màlaga i Granada. Poc temps després, París, Perpinyà i Montpel·lier. Tinguem en compte que aleshores, per terra se viatjava en diligències estirades per mules, i per mar en vaixells de vela i rem. S'assegura d'ell que deixà més de 200 obres escrites i uns 180 sermons. En citarem alguns: *Felix de meravelles*; *De Amic e Amat*; *Llibre de Contemplació*; *Blanquerna*, *Desconhort*; *Les meravelles del món* i *Los cent noms de Déu*. La seva filosofia és tan valuosa com l'aristotèlica, i combat frontalment l'averroïsme.

Davant la seva labor més fecunda i quan ja havia la barba florida de neu, els papes regnants i que pogueren influir molt sobre els projectes del Beat, foren Martí IV, Lleonori IV, Celestí V, Bonifaci VIII i Climent V.

En 1306, predicant en la plaça de Bugia, fou atacat amb pedres i garrots, salvant-lo de les ires de la multitud el Kadi mahometà

(Bsbe) però lo feu empresonar sis mesos. En 1312, estant a Mallorca, redacta el seu testament, escriu alguns llibres i embarca cap a Sicília. Al poc temps torna a la nostra illa per, a mitjan mes d'agost de 1314 des del moll de Porto Pi, emprendre el que seria son darrer viatge. Una vegada arribat a Bugia i protegit pel rei de Tunis, Bjuahie Zachariz, per intercessió de Jaume II d'Aragó i cobert amb capa moresca, escriu i predica. En data del desembre de 1315, se troba una de ses darreres obres dedicada al Kadi que un dia li salvà la vida. A partir d'aquí, cortines espesses i negres núvols oscureixen la història del místic mestre. Possiblement fou apedregat i malmès, i lo seu cos sangnant i copetjat, recollit i embarcat per dos mercaders genovesos anomenats Luis Pastorga i Esteve Colom. A la matinada següent, quan la tènue llum de l'alba posava sos llavis rosats sobre la mar blava i es colombraven ja les costes mallorquines, l'Amic exhalà son darrer sospir. Les aus marines, aixecant el vol lo arplegaren i sobre ses ales lo portaren molt amunt, deixant-lo en los braços de l'Amat que l'esperava impacient.

Les despulles del Doctor Il·luminat resten gelosament guardades a la Basílica de Sant Francesc de Palma.

Des d'aquestes humils ratlles, deman a les autoritats pertinents facin conèixer als estudiants la figura gegantina del Beat Ramon.

saló de bellesa

ESTEL D'AUBA

Isabel Solano
Esteticista titulada

Carrer Joan XXIII, 19-1º - Tel. 56 29 50
ARTA (Mallorca)

Maquillatges
Neteja de cutis
Depilacions
Tractaments facials i corporals
Tractaments anticelulítics
Drenatge limfàtic.

NOVETAT

Tenim a la seva disposició:
DEPILACIÓ ELÈCTRICA

opinió

Jaume Morey Sureda

RAMON LLULL, creador del català literari

Ramon Llull ha estat, al llarg de la història, motiu de polèmica i d'enfrontaments dialèctics. Tot i ser discutit com a filòsof i com a teòleg, i titllat d'alquimista, és també reconegut que despertà l'interès de personatges com Paracels, Giordano Bruno, Descartes i Leibniz. Fins i tot hi ha qui ha vist en Llull el precedent de la informàtica. En canvi aquest seu paper de creador i forjador del català com a llengua moderna ningú no el discuteix.

En el temps de Llull, tombant entre els segles XIII i XIV, el llatí era la llengua exclusiva de la fe, de la filosofia, de la ciència (recordem que aleshores no es feia distinció entre aquestes dues últimes, i a vegades -Llull el primer- entre les tres), i habitual de la diplomàcia. Llull opta per la seva llengua, el català. Aquesta opció obeeix a un desig prèviament molt reflexionat i en total coherència amb l'objectiu que des de la seva conversió guiarà la seva existència: treure els infidels de l'error de la seva fe mitjançant un tractat infalible de demostració de la veritat de la fe cristiana entesa com a veritat total, reveladora del Déu únic i de tota la seva creació.

Llull sap que la força del raonament reposa sobre la llengua que l'ha de transmetre i investiga aquesta capacitat. Intueix que la llengua no és únicament retòrica sinó que té unes dimensions que avui sabem designar com a socio i psicolingüístiques. Aquesta originalitat no té ni precedents ni coetànies en llengües modernes. Llull, conscient de la magia dels desvetllaments de la sabiduria i la fe per la paraula que podem situar en el centre de la seva il·luminació divina, treballa aquesta capacitat simbolitzadora, aquesta força impactant dels mots, aquesta associació conceptual i aquest plus afectiu que assenta i assegura el missatge revelador i que s'obté amb "lo pus bell e.l pus vertuosos vocable", amb "el parlar bellament e rectoricament".

No és estrany, per tant, que aquesta voluntat en un creador com era Llull, li fes desplegar les capacitats del català, una de les llengües romàniques modernes que, com les seves contemporànies, anava evolucionant des del tronc originari. El llatí s'havia transformat i els parlants de l'època usaven llengües que ja s'havien configurat com a distintes entre si. El poble no parlava llatí, però sí la cultura. Camps separats i amb funcions exclusives.

El lector actual quan llegeix algun dels textos especulatius de Llull no se sorprèn gaire del català que hi troba. No capta que textos contemporanis seus en altres llengües modernes ni vehiculen aquests continguts ni tenen aquesta complexitat estructural que presenta la prosa de Llull. No capta que el destinatari no eren camperols que escoltaven sermons embadalladors, sinó els intel·lectuals del moment, els únics aleshores capaços de llegir i que estaven acostumats a l'ús del llatí. No capta quina devia ser la confiança que Llull havia de tenir en el seu verb català per exposar-hi les seves idees que hauria d'anar a defensar a París, a Viena, a Roma.

Aquest verb català és pastat per Llull amb la farina bona del llatí clàssic, del provençal literari i trobadoresc que havia cultivat en la seva joventut i amb el llevat del català que parlava amb els seus compatriotes de la corona d'Aragó i amb els seus Reis. El resultat és una llengua sorprenentment compacta, solidament construïda tant des del punt de vista sintàctic com del lògic, i vigorosament precisa i exacta en l'aspecte semàntic. Una llengua que li permet crear literatura, o sigui, bellesa; que li permet especular en la fe, en la filosofia, en la ciència; una llengua que estima i que fa que sigui el primer pedagog de la història a descobrir els beneficis d'educar els infants -ell que fou preceptor del príncep- en la pròpia llengua.

En l'extraordinària i riquíssima biografia de Llull hi podem descobrir una passió fora mida que podria respondre a aquest enunciat: Déu recobrarà l'home per la paraula. I en aquesta missió transcendental i a la qual dedicarà tota la seva vida, la seva opció és clara: usará el llatí i l'àrab, però sobretot el català, la seva llengua. Ell el farà capaç de les funcions més nobles. Amb ell es convertirà en la primera de les llengües europees en rompre el monopoli del llatí en la creació i transmissió d'alta cultura. Des de Llull el català té aquesta capacitat.

REVISTA QUINZENAL
Nº 82 V EPOCA 26 NOV. 1988

REDACCIÓ
I ADMINISTRACIÓ:

C. Rafel Blanes, 10, 1º ARTA

Dipòsit legal: P.M. 57-1969.

IMPRIMEIX:

Gràfiques Llevant
Carrer Ciutat, 55. ARTA.

CONSELL DE REDACCIÓ: R. Umbert, C. Obrador, G. Bisquerra, B. Lliteras, J. Mayol, S. Massanet, A. Esteva, M. Santandreu, J.Mª Massanet, E. Paris, Mª Gelabert, J.L. Martin.

COL·LABORADORS: G. Bisquerra, A. Genovart, P. Xim, P. Vaquer, J. Morey, C. Obrador, M. Tous, G. Mateu, Mª Fca. Tous, Mª Fca. Artigues, C. Guillem.

FOTOGRAFIA I DIBUIXOS: A. Torres, C. Obrador i Arxiu.

ADMINISTRACIÓ: G. Bisquerra, A. Esteva, C. Guerrero, Maria Gelabert, Mª Antònia Sureda.

notícies

SOPAR DE FEINA

El passat dia 14 de novembre, BELLPUIG va ser convidat a un sopar de feina al Celler de Ca'n Faro, obsequi del partit Socialista d'Artà.

A més de la nostra revista hi assistiren representants de les de Sa Font i Recull Informatiu de Son Servera, Flor de Card de Sant Llorenç, Ca'n Picafort i Badia d'Alfúdia, a més de representacions de les ràdios Municipal d'Artà i 8^a de Son Servera.

Des de Ciutat es desplaçaren el Senador del PSOE Antoni Garcías, Xisco Mellado de Juventuts Socialistes, Maria Arnaiz Cap de Premsa de la F.S.B., i Manuel Quadrenç de la Secció de Comunicacions de U.S.M. Del PSOE local hi havia Antoni Maria i en Pere Pep Gil.

El senador Garcías ens va fer una exposició del que és el Programa 2000, el qual vol aglutinar conjunts de gent i persones progressistes, i replantejament de ideologies. També va intentar donar una panoràmica de la importància que el partit dóna a la premsa forana, oferint-se total i desintere-

ssadament demanant que es facin totes les suggerències convenients per tal de poder tenir un enteniment mutu i poder corregir possibles errors.

La vetlada acabà amb un interessant col·loqui, i els visitants sembla se'n tornaren satisfets de les opinions i punts de vista de la premsa forana de Llevant.

CANVI AL QUARTER

Fa poques dates que hi ha hagut canvi al quarter de la G. Civil. El Tinent, D. Vicenç Orvay Orvay, ha deixat el puesto per haver ascendit a Capità, per tant Bellpuig li fa arribar l'enhorabona desitjant-li sort al seu nou destí.

El nou Tinent nom Gaspar Asegurado Bueno sabem que ha estat bastant de temps per Manacor i Ciutat i ara ha estat destinat a la nostra vila.

Desitjam a la nova autoritat es trobi a gust entre nosaltres com s'hi han trobat els seus antecessors.

FESTA PAGESA

El proper dia 10 de desembre a les 8 del vespre tindrà lloc a la Plaça Nova una vetlada de ball a càrrec de l'agrupació local Esclafits i Castanyetes. No cal dir que tot el poble queda ben convidat.

EXPOSICIO

El dia 17 horabaixa s'inaugurarà una exposició d'olis a la sala d'Art i Vases a càrrec del pintor local Xisco Alzamora Bisbal. Al proper número ampliarem la notícia.

TERCERA EDAT

El dia 17 de desembre a les 16 hores es farà una festa al Club de la 3ª Edat en la que s'entregaran les plaques i carnets als socis octogenaris del Club.

El dia 18 a la missa de les 12 h. es celebrarà el III aniversari de la fundació del Club pregant pels socis difunts. A l'horabaixa es farà una torrada per a tot el poble a la Plaça Nova.

el nostre entorn

BELLPUIG: LA MORT D'UN BOSC

Han bramats tant els que ho voldrien veure tot tancat i encimentat que han fet agafar complexos als qui creien en un desenvolupament urbanístic humà i a favor del poble.

S'els ha de felicitar, especialment als encarregats de la propaganda intoxicadora que es fa arribar casa per casa, mitjançant articles a certs diaris o a través d'una publicació impecablement impresa que coneixem els artanencs. S'els ha de felicitar perquè han aconseguit que, per exemple, la majoria de l'Ajuntament d'Artà descarti sense dubte ni discussió la possibilitat ni que fos remota que Bellpuig no fos urbanitzat, parcel·lat, tancat, etc.

Ens diuen que per raons ètiques s'urbanitza Bellpuig, ens amenacen que la Conselleria d'Agricultura autoritzarà "canvi de cultiu", ens argumenten raons de "necessari desenvolupament turístic d'Artà"... aquestes raons són febles, i ni se les creuen ells mateixos.

Cal recordar que per tot arreu es reformen cases velles per a estrangers o se'n fan de noves, que des de Betlem a Sa Canova s'urbanitza en "pla macro", i, cal recordar que Artà pot créixer per molts costats vora del poble.

Però bé, suposam que dins un sistema capitalista com aquest un es pot comprar un

tros de bosc i fer-s'hi una casa ja que si hi ha de sembrar els arbres per fer el bosc estan massa anys a créixer, suposam que garantir el dret a poder fer això són les raons ètiques que se'ns al·leguen.

Per ventura és perillós dir que Bellpuig és un bosc majoritàriament d'alzines, a uns 2 kms. del poble, d'unes 60 Hes. deu de les quals l'any passat varen cremar a un incendi forestal. Per ventura és perillós dir que nins del poble repoblaren l'àrea cremada i penjaren nius als arbres, que el bosc no està tancat de xerxes de ferro per enlloc, que la gent hi va a cercar bolets, rams, aglans o llenya, a passejar o a berenar-hi. Per ventura és perillós dir aquestes coses, potser belles, perquè ens arriscam a que ràpidament es prenguin mesures per evitar-les.

La majoria de l'Ajuntament no entén que aquest bosc és imprescindible per al desenvolupament futur d'Artà, i que en tot cas el que no s'ha de fer és afavorir tan descaradament la seva urbanització i destrucció per raons que creim que són més de por als que bramen perquè tot s'urbanitzi o per raons senzillament electoralistes, per por de perdre el poder.

GOB - ARTÀ

de la colònia

A. Genovart

TEMPORAL DE SANTA CATALINA

Així com pel gener sol haver-hi les calmes o les boirades, a la setmana de Santa Catalina o de la Immaculada es sol produir quasi anualment un gran temporal a la mar. Enguany ens ha arribat uns dies abans de Sta. Catalina però acompanyat d'un fred molt intens i sense una gota d'aigua, la qual cosa ha fet que la sal hagi arribat molt amunt. Tanta sort que ara no hi ha massa sembrada al camp, perquè si no se n'hauria menat tot.

AMPLIACIÓ AL CEMENTIRI

Tal com estava anunciat, començaren les obres d'ampliació del cementiri. Aquestes es realitzen a la part nord i, segons hem pogut veure, endoblaran el lloc del recinte actual. Una millora que es feia necessària i de la que se n'ha parlat molt de temps.

CAMPIONAT DE TRUC

Estava previst que dimecres, dia 23, començàs el campionat de truc que, organitzat pel Bar del Centre Social, s'ha de dur a terme en aquest mateix local. Són deu les parelles inscrites i no dubtam que els "trucs i retrucs" animaran les vetlades d'aquestes llargues i fredes nits d'hivern. Com succeí ja l'any passat, no hi manca la participació femenina.

EXCURSIONS

La trentena de coloniers que juntament amb un parell de manacorins i ciutadans foren de viatge la setmana passada pel Pirineu Aragones, tornaren més que satisfets per la bona organitza-

ció, ambient i marxa del viatge. Llevat del primer dia que tingueren molt mal temps -fins i tot l'avió no pogué aterrar a Barcelona i va haver de retornar a Palma- tota la resta del viatge fou meravellosa i, com és ja costum, les bromes i el bon humor foren companys inseparables durant tota l'excursió que anualment organitza, o al manco coordina la Parròquia, una vegada acabada la temporada turística.

Un altre grup de Coloniers s'han fet una mica més lluny i aquesta setmana trespaven per dins Europa, però segons les notícies que han arribat, encara que s'ho passen bé, diuen que devers París fa un fred que pela i que no hi fa estar de res.

BLOCS D'APARTAMENTS

Una enorme grua bloquejant el carrer de la Verge Maria és el signe que la nostra Colònia està contínuament en obres. En aquest cas s'està aixecant un bloc d'apartaments devora el "Bar Playa", entre el passeig de la mar i el carrer Verge Maria. Un signe evident del creixement del nostre poble que no s'atura.

ESPLAI INTERNACIONAL OBERT ALTRA VEGADA

A l'edició anterior, donàvem compte que el bar-restaurant Esplai Internacional havia tancat les portes; de fet va romandre molts pocs dies tancat ja que una nova direcció, sota la batuta d'En Tòfol del "Dorado", s'ha fet càrrec de l'establiment que obrirà també, segons pareix, la discoteca.

Desitjam sort al nou gerent.

**Ara fa
25 anys**

BELLPUIG, 8 de noviembre de 1963, nº 47.

* EN SILUETAS DEL MES, el redactor, ayudado por un asesor (anónimo) nos cuenta el hecho más importante del pasado mes. Nos narra los pormenores del ambiente popular que rodeó la filmación de la película "Una mujer de paja" cuya protagonista era la famosa actriz italiana Gina Lollobrigida. "...Hi havia tota la força d'Artà: guàrdies, municipals, zeladors per fer amples i cridar "en-re-re!"..." "A ses finestres, terrats i porxos hi havia un enramellat de caps i caparins..."

* EN VOCES AUTORIZADAS, Santiago trae a las líneas de BELLPUIG a Antonio Sureda Sancho con motivo de la campaña de alfabetización por haber sido nombrado Maestro especializado y mandado a Artà. Se le pregunta "...¿Con cuántos alumnos se ha iniciado el curso? -Con veinte y uno. Diez y seis absolutos y cinco relativos...sus edades oscilan entre los 14 y 42 años... En el último censo, efectuado en el año 1960, se registraron 120 absolutos..."

* DE LA COLONIA DE SAN PEDRO; "...por fin se han iniciado las obras de asfaltado de la carretera (permítasenos darle este calificativo a partir de ahora) que enlaza el Puerto de Alcudia con Artà..."

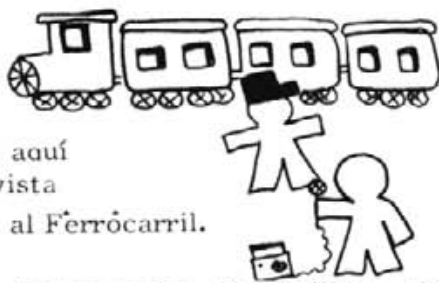
DE NOSALTRES PER A

COMENÇA LA FUNCIÓ

Ava vos demanareu qui som nosaltres. I el primer que vos volem dir és que aquesta nova pàgina serà dels i pels nins i nines d'Artà, petits, grans i més grans. Què hi haurà en aquesta pàgina? Doncs bé, un recull, breu, això sí, però un recull al cap i a la fi, del que nosaltres sentim i tenim desitjos d'expressar. Sobre què? Sobre tot el que ens interressi, agradi, empiï, molesti. Com? Amb les nostres paraules, la nostra llengua, les nostres innovacions. Quan? Cada dues setmanes aquí. De quin color? Per ara en blanc i negre. El que és important és que poguem comunicar-nos i dir-nos el que duim dedins. Potser ens interressi a tots el que tu penses...

Si vols col·laborar en aquesta pàgina pots entregar els teus treballs a Na Maria Gelabert, En Climent Obrador o a N'Antònia Tur.

EL TREBALL

Bones tardes. Estam aquí per a fer una entrevista a un antic treballador al Ferrocarril.

MARIA FRANCISCA.- Bones tardes, Sr. Guillem, ¿Li agradaria parlar sobre el seu antic ofici?

GUILLEM.- Sí, molt.

Mª Fª.- Per què?

G.- Perquè em duu molts de records.

Mª Fª.- Quants d'anys va estar treballant al tren?

G.- 32 anys.

Mª Fª.- ¿Li agradaria tornar a fer el seu ofici?

G.- Sí, si pogués és clar que sí.

Mª Fª.- ¿Estava poc temps amb la seva família?

G.- Sí, de vegades, per mor dels desplaçaments.

Mª Fª.- ¿Quantes hores diàries en feia de feina?

G.- Normalment 8 hores.

Mª Fª.- Se'n recorda quan va ésser que va arribar el primer tren a Artà i quan se'n va anar?

G.- Va venir l'any 1921 i se'n va anar devers l'any 1977.

Mª Fª.- Per què hi havia un tren de mercaderies?

G.- Per transportar-les de poble en poble.

Mª Fª.- ¿Quina diferència hi havia entre un tren de carbó, de llenya i els actuals?

G.- Que els trens de carbó i llenya són més lents que els actuals.

Mª Fª.- Quin era el recorregut?

G.- D'Artà a Son Servera, Sant Llorenç, Manacor, Lloseta, Sineu, Binissalem...

Mª Fª.- ¿Va fer amics durant els seus recorreguts?

G.- Sí, molts.

Mª Fª.- ¿Li agradaria haver tengut un altre ofici?

G.- Abans feia de ferrer, però aquest era el que desitjava.

Mª Fª.- ¿Què feia al seu temps lliure?

G.- Estava amb la meua família, ajudava a la meua dona en la tenda que teníem abans o anava al cafè.

Mª Fª.- Gràcies per aquesta informació!

G.- Encantat! Mª Francisca Artigues (12 anys)

JG

1. Posa els numeros on correspongui. Sumats horitzontal i verticalment han de donar 32.

	18	
	10	14
16		12
6	4	8

2. Cerca el nom de 6 objectes escolars.

B	L	O	C	S	B	M	C
A	L	M	O	T	A	A	D
R	E	L	I	H	E	Q	F
D	Z	J	I	C	G	U	S
A	N	K	L	O	R	I	A
U	I	I	G	E	R	N	P
C	P	L	G	O	P	E	M
S	M	L	N	E	M	T	O
E	A	T	E	P	R	A	C

3. Amb la primera lletra de cada paraula trobaràs el nom d'un gran home.

☀, u, d, e, g, f, h
a, l, z

NOSALTRES . . .

POESIA

D'ARTICLES I...

Encara feien aquella vella i avorrida pel·lícula per la televisió quan el meu pare amb uns copets a l'espatlla em va despertar. M'havia quedat dormit en el sofà. Vaig aixecar-me i donant una besada a la meva mare li vaig dir bona nit, mentre em dirigia a dalt, a la meva cambra. Quan vaig obrir la porta, l'habitació estava fosca i silenciosa. Em vaig treure les sabates i els mitjons, deixant-los fora. Després d'encendre el llum em vaig despullar, i em vaig aficar al llit, que estava sense fer. Així com vaig poder em vaig tapar amb les dues flassades i el llençol. Estava tan silenciosa la cambra que es podia sentir lleugerament el soroll de la televisió. Tot seguit vaig sentir un motor i la paret començà a vibrar molt suaument. Aquell renou em tingué intrigat fins que, aixecant-me i posant-me la bata i les espadenyes, vaig sortir a la terrassa. A la del veïnat hi havia una nau espacial que ho il·luminava tot. Vaig córrer escales avall per a comunicar als meus pares el que havia vist, però ja era massa tard.

Al corredor hi havia dues bèsties baixes, arrodonides i peludes amb un pèl verd blavós que s'atracaven cap a mi a molta velocitat. Vaig donar mitja volta partint a córrer escales amunt per poder arribar a la terrassa, però encara em seguien i varen estar a punt d'agafar-me. Quan vaig arribar al terrat vaig adonar-me que estava envoltat d'aquelles bèsties fastigoses que s'anaven atracant fins que m'agafaren.

Vaig pegar un cop a la paret mentre m'incorporava damunt el llit. Aquell renou que encara feia vibrar la meva cambra era el motor d'aigua. Tot allò havia estat només el que es diu un mal somni... i, moltes pel·lícules de ciència-ficció.

Cam Guillem

Avui el cel és blau
com la mar tranquil·la,
deu ser primavera,
el camp deu estar verd.
Hem de seguir el destí,
que la nostra vida duu
fins arribar al nostre fi;
en canvi aquí acabarem.
Tots ara som feliços,
menys els pobres i els
angustiats.
Si ens proposen ajudar
no sabem dir sí.
Tot el que sabem dir
és que el nostre destí és
morir.

M4 Fca. Tous (12 anys)

GEMECS I SOSPIRS (III)

* Un llibre bo no és solament una col·lecció de pensaments, ni tan sols una forma privilegiada de pensar, és un ésser vivent. Parla, dona goig, fa sofrir, té memòria, fa companyia, sap esperar, ens qüestiona i ens educa.

* Sense el llibre mancaria quelcom important en la creació. Les cases, siguin palaus, siguin temples, siguin habitatges senzills, queden deshabitades quan no hi ha el respir d'un llibre. Com es podria viure en un recinte sense cap llibre?

* Una flor, un pensament solitari, un delit o una pena poden transformar-se en un llibre. La paraula, que s'engendra a si mateixa és un ésser veritable i actuant, que mou i bateja.

* L'acte del pensament és vida, com va dir Aristòtil. Com a vida que es comuni-

ca, el llibre té raó d'existir.

* Un bon llibre val tant com un bon amic. Ens fa sempre companyia i mai ens molesta. Calla quan nosaltres volem i parla tot d'una que l'escollim.

* L'amor vertader ha de ser viscut amb solidaritat afectiva i efectiva... Estimar és compartir l'alegria, la joia, els patiments i les sorregades de l'altre.

* Cada home és el meu germà.

Cada home és un altre jo.

Jo i el germà som una mateixa realitat.

Estimant el germà, m'estimo a jo mateix.

Creixent jo mateix, millor el meu germà.

* Viure l'amor és sovint motiu de patiment, causa d'incomoditats... L'amor és com un caliu encès. Fa compan-

ya, dona llum, però també crema. L'amor mai està aturat. Sempre estimula, allibera, dona vida.

* És ben cert que la formació intel·lectual vol lliçons teòriques, continguts científics, explicacions clares; en canvi, l'educació moral necessita, sobretot, exemples, vivències i testimonis.

* L'home que camina pel món, mirant i contemplant, pensant i meditant tot allò que l'enrevolta, que està sempre despert per a fruit de la bellesa, viu al mateix temps dues vegades.

* Hi ha persones que resten dormides en el cos durant la nit, i dormides en l'esperit al llarg de tot el dia. En aquest cas mai fruïran de la joia engrescadora de la felicitat.

* No me diguis mai "NO PUC". Diguem, més bé, "NO VULL".

millor

Telex 89565 VGOR E GAT 820

Calle Binicanel·la, 12 ☎ 905515/52 CALA MILLOR
Carretera C/la Agulla, 19 ☎ 960017 CALA RATJADA

VUELOS CHARTER NACIONAL

ALICANTE.....	4.500
BARCELONA.....	4.250
BILBAO.....	8.900
GRANADA.....	9.900
LAS PALMAS.....	19.500
MADRID.....	6.900
MÁLAGA.....	9.900
SEVILLA.....	10.900
ZARAGOZA.....	7.500
TENERIFE.....	19.500
SANTIAGO.....	13.000
OVIEDO.....	11.000

SUPER VACACIONES EN CUBA

FABULAS DEL CARIBE	
10 días en pensión completa.....	129.900
LAS PERLAS DEL CARIBE	
10 días en pensión completa.....	127.900
CUBA A TODO RITMO	
15 días en pensión completa.....	157.900
PARAISO DEL BUCEO	
10 días.....	136.900
PERU PANORAMICO, 13 días.....	209.900
MEXICO LINDO, 15 días.....	158.900

Otros destinos:
CONSULTENOS

La primera paraula que pronunciarà aquest nin serà en mallorquí.

En infants que ara neixen a la nostra illa són
cridadors del món per tres grans raons:
1. L'habilitat dels transports, volar a l'abast
de tota aquells infants la possibilitat de
visitar o de fer la residència a qualsevol lloc
del món.
Per tot això no hi ha res tan important com

oferir-los, des de molt petits, la possibilitat
de tenir vertaderament coneixement de la
seua pròpia identitat i que puguin saber-se
davant del món de tota la riquesa de la nostra
cultura. La normalització de la nostra llengua i
el coneixement de la nostra cultura en l'infant
com a part de la seua formació no la nostra
identitat, evidentment, es facilitarà una i
l'altra.

agenda

- Curset "FOTOGRAFIA DE LA NATURA", paisatges per AGUSTI TORRES/ Dissabte 26 Novembre 20:30/Batlessa
- Concert de S. Cecilia "ORFEO ARTANENC" "CORAL DE CAPDEPERA" Diumenge 27 de Novembre 20:00/ Convent
- Exposició i Concurs "FOTOGRAFIA DE LA NATURA" a partir del 3 de Decembre, a NA BATLESSA
- "BALEART" Fira d'artesanía, participació dels tallers Municipals d'Artà del 3 al 11 de Decembre/ RECINTE D'IFEBAL, Palma
- Ball i Festa Pagesa "ESCLAFITS I CASTANYETES" 10 de Decembre a partir de les 21:00/ Plaça Nova

Cinema

MANACOR

- Sala Goya:
 - "La que hemos Armado" i "La Sombra del Testigo"
 - Dijous. 25/ 21:00/ Dissab. 26/17:30, 21:00
 - Diume. 27/ 14:30, 18:00, 21:00
 - "Doncane en Piezas" i "Por Encima de la Ley"
 - Dijous. 02/ 21:00/ Dissab. 03/17:30, 21:30
 - Diume. 04/ 14:30, 18:00, 21:00
- Teatre Municipal:
 - "El Ultimo Emperador"
 - Dissab. 26/17:00, 21:00/ Diume. 27/16:00, 20:00
 - Dill. 28/21:00.
 - "Se Acabo el Pastel" (Cine Club, Colloqui)
 - Dijous 01/21:30
 - "Panorama para Matar" (James Bond)
 - Dissab. 03/18:00, 20:00, 22:00/ Diu. 04/16, 18, 20 h.
 - "007. Alta Tensión"
 - Dill. 05/20:00, 22:00/ Dima. 06/16:00, 18:00, 20:00
 - "HOWARD"
 - Dime. 07/20:00, 22:00/ Dijo. 08/16:00, 18:00, 20:00
 - "Memorias de Africa"
 - Dissab. 10/18:00, 21:00/ Dium. 11/17:00, 20:00
 - Dill. 12/21:00.

CALA RAJADA

- Sala Juva:
 - "La Dama i el Vagabundo" i "Danko, Calor Rojo"
 - Dissab. 26/20:30/ Dium. 27/15:30
 - "Su Amor Prohibido" i "Danko Calor Rojo"
 - Diume. 27/20:30.
 - "La Balada de Gregorio Cortez" i "Dirty Dancing"
 - Dissab. 03/20:30/ Dium. 04/15:30, 20:30.
 - "El mas Salvaje entre Todos" i "Entre Amigos"
 - Dimars 06/20:30
 - "Viaje a Bangkok, Ataud Incluido" i "Falso Testigo"
 - Dijous 08/20:30
 - "Biba la Banda" i "Hoosiers: Mas que Idolos"
 - Dissab. 10/20:30/ Diumen. 11/ 15:30

ES RECOMANA ESPECIALMENT:

"EL ULTIMO EMPERADOR" de Bernardo Bertolucci

Dissabte, 26 Diumenge 27 i Dilluns, 28
al Teatre Municipal de Manacor.

"MEMORIAS DE AFRICA" de Sidney Pollack, interpretada per: Robert Redford i Meryl Streep.

Dissabte 10, Diumenge, 11 i Dilluns, 12
al Teatre Municipal de Manacor.

BENVOLGUTS SUSCRIPTORS D'ARTA:

Per deferència del Teatre Municipal de Manacor, BELLPUIG regalarà unes entrades de cine al dit Teatre Municipal. 60 dels subscriptors del nostre poble trobaran a l'interior de la revista un VAL per assistir a la sessió de cine que allà s'especifiqui.

Enhorabona, idò, als sortats.

Esperam poder repetir en altres números.

col·laboració

POLSIM D'ARXIU

El 1932 fou un any mogut. L'Ajuntament, en plena efervescència republicana, anava cos lleuger i espernetegat de cames. Cada hora es renovellaven els en'rebancs polítics. L'Omnipresència dels Sindicats era arregusadora. El frau comercial i el contraban encapçalaven la picaresca mercantil dels queviures. La mesura del comprador, ningú sap com, minvava al moment de vendre el gènere comprat. Litres de noucents centímetres i kilos de vuitcents vint grams. En les mesures dels venedors. Per quantrapès, mosques, eixams de mosques.

La part urbana, arbrats i teulades, patien les carícies dels escamots juvenils. Els cans (perdo, gossos) anaven a lloure sense bardissa ni venciell. Mestre Pere Gil hagué de treure el fuet per posar unguent de reblanir. Moltes als esbrancadors de les moreres de la "Plaça de Sa Carn" a més del corresponent morral a tota mena de canids, especialment a la nit.

També es cerca la persona idònia per a netejar, diàriament, la dita plaça, mitjançant l'esgarriadora xifra de cinc duros per semestre com a màxim. Uns desset cèntims i mig per dieta de neteja. Si no vols en Toni Nyec, agafa en Pep Tec. Alhora, 26 de juny, en Sebastià Dalmau Negre, "Beroi", s'adjudicava l'encant de regar la carretera nova diumenges i festius, a cinc pessetes la regada. Tales coses, avui en dia, sonen a rondalles mitològiques. Ara si tenim en compte l'escassetat de diners en aquelles saons, és fàcil entrellucar els ajuts que suposaven uns doblers que venien per afegit.

De la banda política ens atreu força la retirada del Sant Crist del Saló de Sessions a sol·licitud de D. Agustí Esteva de "Son Cremat". Aquesta decisió dugué coa. No bastaren la diversitat de criteris (a favor i en contra) començant per les queixes de les autoritats eclesiàstiques, a les quals es sumaren la immensa majoria de persones religioses qui es sentien ferides per la, segons elles, estrafal·laria caparrudesca d'un regidor anticatòlic que, fins i tot, el temible i prestigiós setmanari barceloní, "El Luchador", publica la notícia d'una forma sensacionalista, afegint-hi que el Sr. Esteva proposà vendre el Sant Crist a subhasta pública. Cosa totalment incerta. Es retirà el Sant Crist i per avall Paco.

A la gent que per llei-biològica no tenguí coneixença de "El Luchador", diguem-los que era una revista catalana de sentiments anarquistes. El funda, pel gener de 1931, D. Joan Montseny Carret. Aquest home signava sos treballs amb el pseudònim de Federico Urales, Tenia en la filla Federica Montseny Mañé, una activista duríssima de C.N.T. i la F.A.I. La Publicació finí a l'agost de 1933, mentre es produïa l'escissió dels Sindicats i es consolidava el domini anarquista en els òrgans de la CNT.

El Consistori en massa considerà l'article de "El Luchador" calumniós vers l'amo de Son Cremat, acordant constàs en acte el rebuig de l'Ajuntament per l'ofensa adreçada a un membre del mateix. No obstant, després s'afarrissaren de debò, l'amo N'Agustí, en Pere Bossa i N'Andreu Eloi, sostenint que la Corporació havia de fer rectificar el solt al setmanari de Barcelona.

Mestre Pere Gil i l'amo en Colau Xina opinaren que el millor era rebutjar-lo i, "que si se diera importància a lo que se publica en ciertos papeluchos, siempre estarian con rectificaciones". L'Amo en Tomeu Garreta posà la monjoia a la discussió opinant "que debe publicarse una nota con copia de todo lo tratado sobre el asunto del Santo Cristo". Acordant-se finalment, per unanimitat, que aquest extrem reposi durant vuit dies damunt la taula per a la resolució final.

Perquè hi havia altres punts preferents a esclarissar, com les festes patronals, la capta de Sant Salvador, el nou cobriment de la Plaça de "Bastos" (Pare Llinas), la secularització del cementiri, les noves faroles pel poble i les alzines de S'Hort des Bril, deixaren en pau el Sant Crist, els claus i si la Creu era, en realitat, de llenyam noble o gairebé de baladre.

L'Entremès esmentat succeí la segona quinzena del mes de juliol del trenta dos.

El segle vint té el gran avantatge del material humà i escrit. Vagi una mostra recollida per boca de l'amo en Jaume Mascaró "Valent", qui l'aprenqué de sa autora, mado Tonina Gayà, "Monja", o sigui la mare de Mateu Sancho "Papa".

El Santeristo que hi havia
a la Sala, l'han llevat.
Ara veig sa veritat,
governa sa dolentia
i que despreciat sia,
Es qui tot ho ha creat.

HOTEL-APARTAMENTOS
-RESTAURANTE

MINI GOLF
CANYAMEL

Artanense: TU LOCAL!

atenció!

Informar-vos que demà diumenge, dia 27, es juguen dos partits a "Na Caragol". A les deu l'ESPORTS JUMA s'enfrontarà a l'Espanyol. Una hora i mitja després el SANIMETAL se les veurà amb el Ses Salines.

Esperam veure molta gent, ja que és molt important que l'equip es vegi reforçat per la seva afecció, sobretot als partits d'Artà.

esports

BASQUET

A SA POBLA, RES NO VA SORTIR BÉ.

El SANIMETAL, si en el partit davant el Porreres va fer el millor joc de la temporada, a Sa Pobla va fer el pitjor. Ara, amb cinc partits guanyats dels set jugats, encara es troba per la zona alta de la taula classificatòria.

Mentre, l'ESPORTS JUMA continua la seva ratxa negativa. A més a més, l'enfilall de problemes interns no ajuden gens a l'hora de millorar en el joc. Esperam que prest tot s'arregli i que, tant SANIMETAL com ESPORTS JUMA representin amb èxit el poble d'Artà a la resta de l'illa.

BASQUET SENIOR MASCULI

SANIMETAL 74
PORRERES 72

El millor partit sense cap mena de dubte. Als primers deu minuts es va veure el millor joc del SANIMETAL durant aquesta lliga. A la fi de la primera part es va arribar amb avantatge en el marcador de cinc punts.

La segona part va ésser molt més igualada i als darrers minuts es va arribar amb un cert nerviosisme per part dels dos equips. Amb empat a 64 i amb el temps reglamentari acabat, en P. Vaquer II va desapropiar l'oportunitat de donar la victòria al seu equip al fallar un tir lliure.

La pròrroga es va resoldre a favor del SANIMETAL després que, faltant 2 segons per a la conclusió i empat a 72, en Lluís Ferrer va encistellar els dos punts de la victòria. Molt important, per cert, sobretot si tenim en compte que el Porreres va donar la sensació de ser un bon equip.

Ben segur que el públic que va pujar a "Na Caragol" degué gaudir amb el SANIMETAL ja que partits com aquest no es veuen cada jornada.

SA POBLA 89
SANIMETAL 60

Desastre total en el pitjor partit de la temporada. Durant la primera part es va jugar fatal i, així i tot, es va arribar al descans amb desavantatge de només cinc punts. Al descans tothom pensava que, si jugant tan malament només es perdia de cinc punts, doncs jugant un xic menys malament, la victòria seria fàcil. Idò tot al contrari, res no va sortir bé. Devers 10 minuts va passar el SANIMETAL amb només 3 punts al marcador. A la fi, el resultat de 89 a 60 ho reflexa prou clar.

Ara, després d'aquest dos darrers partits, s'ha de dir que s'han guanyat cinc dels set partits jugats. Esperem que aquesta voluminosa derrota no afecti en absolut i que el proper diumenge, davant el Ses Salines, s'obtingui una necessària victòria per poder seguir aspirant al màxim.

BASQUET SENIOR FEMENI

XALOC 48
ESPORTS JUMA 42

Partit jugat a Palma on s'hagués pogut obtenir la primera victòria de la temporada. Això no va ésser possible i el resultat final assenyalava un desavantatge de 6 punts.

Antònia Gelabert, jugadora necessària dins l'ESPORTS JUMA

JOVENT B 58
ESPORTS JUMA 46

Una nova derrota en aquest partit disputat al Poliesportiu del Sant Josep. L'ESPORTS JUMA es va presentar al partit amb la baixa de n'Antònia Gelabert, la qual ha pres la decisió de deixar momentàniament el bàsquet fins que es solucionin certs problemes dins l'equip.

El partit va ésser bastant equilibrat fins que el Jovent va imposar la seva superioritat. A la conclusió, el desavantatge va ésser de dotze punts.

Ara, ens han informat que les jugadores agafen l'equip entre elles mateixes, després de la impossibilitat de continuar com fins ara. Cal ressenyar que en tot moment hi ha hagut una gran unió dins la plantilla, unió que sempre ha existit. Esperam que aquesta mai no es rompi i les desitjam la millor sort a totes en aquesta nova etapa. S'ho mereixen.

FUTBOL

EL C. D. ARTA, MILLOR FORA CAMP

ARTA 2 PETRA 1
PORT POLLENÇA 1 ARTA 2

Comentari:

La victòria contra el Petra va ser molt lluitada ja que ells marcaren el seu gol als pocs minuts de joc a la treta d'una falta de fora de l'àrea local, i acabà la primera part a favor dels visitants. L'Artà així mateix tingué un parell d'ocasions per igualar el marcador però la mala sort va fer que la

pilota no traspasàs la línia de gol.

A la segona part els locals s'entonaren i fruit de la seva pressió foren els dos gols que ens donaren la victòria. El Petra malgrat no havia guanyat encara cap partit, sí va fer mèrits suficients per dur-se'n qualque punt positiu però va tirar fora un penal al seu favor que hagués pogut ésser l'empat del partit.

El dia 20 es va visitar el

Port de Pollença i es dugueren els dos punts. Una victòria que ens pot donar moral per afrontar el proper partit altra volta fora de Ses Pesqueres i al camp difícil del Maganova Juve, equip revelació de la categoria.

Si hi hagués sort i és duia un punt quedaríem ben classificats, ja que ara estam sense cap negatiu, detall molt significatiu després d'una temporada d'arrossegar-ne.

G.B.

XERRIM XERRAM.

AI, REINES DOLCES ESTI-MADES DEL MEU COR. Miralls meus volguts. Nines dels meus ulls. Prendes amades. Confitets de mel i sucre. Requemisses sagrades, amb aquesta moda d'avui, o afegiu roba o acurçau cames. Mira que esperar tant de temps per veure-us les mitges cuixetes i resulta que la mostra són dues bufadores de llautó. Ca, ca, ca. Ni que fóssim a l'any quaranta. Llavors els llo-matges desapareixien per manca de menjadora. No podem anar. Si sou i : anuncis d'epidèmia famolenc. Ni al mal anomenat tercer món passejen aquests ossos mancats de carn. Però germanetes: és que no treis romana. I qualcuna, per afegit, s'enclosca una perruca de llana sintètica més pròpia del lleó de la Metro que no pas d'una agraciada bergantella de vint primaveres. Així, no anam, perquè els homos tenim terme mig: ni mulla ni fil-ferro.

L'EMINENT CATEDRATIC JAPONÉS MICO-KONOMICO, doctor sonoris-pausa per la universitat de tókio, terra del seu sayonara tío,

molt aviat tindrà acabat l'avantprojecte de l'estudi socio-econòmic-vanitos alimentaire, sobre el feel de la realitat de les despeses econòmiques en consonància al volum dels queviures adquirits per la governanta lliberal de la llar casolana, respecte als emoluments conservadors del salari laboral producte de la suor del cap de casa. Segons filtracions (en temps franquistes, compartiments estancos) de fonts russilleres, el milió llarg que s'escapoleix d'Artà els dimarts de mercat, no confronten ni amb una paret al centre. Motius? Idò el que menys importa és la senalleta, perdó, cistella,

de la compra, sinó els estufats de vadella i altres signes ressonants de les nostres mestresses, que hi acudeixen amb guarniments de luxe, sabates a la page, bisseria, collars de cans de bestiar i unes espatlles com el Pla d'en Tarragó.

Batle nostre amo major. Regidors municipals del comú de la Comuna. Promulgau una llei per canviar el diumenge del llunari-calendari-"parenòstric", amb el dimarts i, d'ací endavant, proclamat sia Festa Nacional amb la denominació de Dimarts d'Or.

LA "TORDUSMANIA" ESTA QUE BULL. I què deu dir el Bon Jesús per allà dalt quan veu tants de caçadors fent el sant cristo per suau baix? Segur que s'esclata de rialles. No deia la Conselleria que estaven contaminats? Podeu pensar, Chernòbil sols contaminà quatre lletuges d'enciam i dos tomàtigs de tot l'any i tals mandrongs són menjua de caragols i llimacs. "Carnero, carnero", cridava l'hoste de la Fonda d'en Parreta, "fora verdura, que fa flatos".

ATENCIÓ

Posam en coneixement dels subscriptors que, com ja és costum de fa uns anys, dins el mes de desembre només s'editarà un número de BELLPUIG, essent la seva data de sortida el dia 17.

LA REDACCIÓ

endevinetes
d'En Pere Xim

Sempre va accelerat,
és expert en el treball,
en fa un rossegall
per pocs igualats.
Quan els ha acabats
queden com un mirall

Solució del número anterior:

Les fulles mortes

RECEPTA CULINÀRIA
del xeff fogo

Un martes mercadero
dijome Don Pedro Riera,
que mi trabajo tal era
un arabesco merdero.
Quedé estupefacto
(por mi supina presencia).
Ante tamaña sentencia,
claudiqué ipso-facto.
Del golpe, ya encajado,
paso de largo la tira
nada afecta mi ira
ni me produce enfado.
Usted, esotro, aquel,
llevamos la misma sangre.
Nadie confunda raigambre
con nobleza de papel.
La Felicidad? Já, ja!
Igual me la da una escoba,
que la formidable alcoba
de un riquísimo Rajá.
Por ello soy muy feliz
barriendo heces y hojas.
Lo demás son paradojas
sin el más leve desliz.
En la Portugal bella,
después de un año
y tres meses,
mis colegas portugueses
ganaron la querella.
Aunque parezca atrabiliario,
i concedido por real esterda,
tienen el título honorario
de...
"Ingenieros du carru
do merda".

ciclisme

Temporada-88 d'en M. Alzamora

Pujada Puig Santa Magdalena d'Inca (9-4-88)	4art
Artà (15-5-88)	6è
Son Servera (23-6-88)	1er
Pollença (26-6-88)	2on
Búger (28-6-88)	3er
Colònia Sant Pere (3-7-88)	4art
Santa Margalida (20-7-88)	2on
Binissalem (22-7-88)	2on
Porreres (24-7-88)	6è
Inca (28-7-88)	2on
Pollença (30-7-88)	1er
Villafranca (voltadora) (31-7-88)	2on
Llubí (2-8-88)	2on
Artà (7-8-88)	1er

Ca'n Picafort (15-8-88)	2on
Cala Millor (21-8-88)	3er
Montuiri (25-8-88)	2on
Santa Margalida (3-9-88)	4art
Pollença (11-9-88)	2on
Campionat de fons en carretera de Balears Artà (2-10-88)	3er